

LUNDS
UNIVERSITET

INFORMATION

2003-10-06

Dnr I G51 3204/03

Planeringsenheten

Planeringschef L O Nilsson

Högskolepedagogisk utbildning

Universitetsstyrelsen behandlade vid sitt sammanträde 2003-09-26 frågan om högskolepedagogisk utbildning. Som underlag för styrelsens beslut förelåg en promemoria vars innehåll återges i det följande. Avslutningsvis redovisas i denna information universitetsstyrelsens beslut.

Från och med den 1 januari 2003 har bestämmelserna i Högskoleförordningen rörande behörighet för tjänster som lektor och adjunkt ändrats. Ändringarna innebär framför allt att det krävs att den sökande har genomgått högskolepedagogisk utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper för att vara behörig att anställas som lektor respektive som adjunkt. De ändrade bestämmelserna bifogas.

Frågan om hur dessa bestämmelser skall tillämpas vid anställningar vid Lunds universitet skall regleras i universitetets anställningsordning, som beslutas av universitetsstyrelsen. Främst skall detta beslut avse vilken omfattning av högskolepedagogisk utbildning som skall krävas för att uppnå behörighet.

Frågan om de särskilda behörighetskrav som skall fastställas för anställning som lärare väcker också frågan om hur kompetensutvecklingen bland den befintliga lärarpersonalen skall tillgodoses. I sammanhanget aktualiseras också frågan om vilken omfattning den pedagogiska utbildning skall ha som skall anordnas för doktorander som undervisar i grundläggande utbildning.

Som underlag för beredningen av hela frågan om högskolepedagogisk utbildning har UCLU utarbetat en promemoria rörande planeringsläget för den pedagogiska utbildningen för lärare och doktorander vid Lunds universitet. Promemorian utgår från den planering och de diskussioner som förts inom ramen för det pilotprojekt rörande högskolepedagogisk utbildning som bedrivs vid Lunds universitet under 2002 – 2004. I promemorian redovisas också de ekonomiska konsekvenserna för satsningar på högskolepedagogisk utbildning.

Av promemorian framgår att det hittills bedrivna arbetet pekar mot att en grundläggande högskolepedagogisk utbildning för lärarpersonal bör omfatta minst tio veckor. Undervisande doktorander bör genomgå minst två veckors högskolepedagogisk utbildning antingen inom ramen för forskarutbildningen eller inom institutionstjänstgöringen. I promemorian redovisas också ett förslag till struktur för den högskolepedagogiska utbildningen inom Lunds universitet som också innefattar utbildning för doktorander. Utgångspunkten därvid är att ansvaret för organisationen av den högskolepedagogiska utbildningen vid Lunds universitet även

fortsättningsvis primärt skall vila på områdesstyrelserna. Det innebär att innehåll och uppläggning av utbildningen kan variera mellan universitetets olika områden.

Frågan om högskolepedagogisk utbildning har under sommaren remissbehandlats av samtliga områdesstyrelser. Yttrande har också inhämtats från Lunds universitets studentkårer, LUS.

Samtliga remissinstanser understryker vikten av att universitetets lärare har en god pedagogisk kompetens. Områdesstyrelserna anser att en omfattning om tio veckor är rimlig för en grundläggande högskolepedagogisk utbildning. Beträffande omfattningen av den pedagogiska utbildning som skall gälla för doktorander varierar uppfattningarna mellan två till fyra veckor.

En sammanställning över det planerade utbudet av högskolepedagogisk utbildning inom universitetets olika områden bifogas denna PM.

Att Lunds universitets samtliga lärare har en hög pedagogisk kompetens är en grundläggande förutsättning för att universitetets utbildning på alla nivåer skall nå en god kvalitet. I universitetets strategiska plan är pedagogisk förnyelse ett av de prioriterade strategiska insatsområdena : ”Förnyelse av universitetets pedagogiska verksamhet skall intensifieras. Organisationen Lärande Lund liksom utnyttjandet av ny informations- och kommunikationsteknik kommer därvid att spela en betydelsefull roll. *Satsningar på att utveckla högskolepedagogik skall genomföras.*”

I det perspektivet spelar det pilotprojekt kring högskolepedagogisk utbildning som genomförs vid universitetet en central roll. Det är i sammanhanget väsentligt att betona att satsningar på högskolepedagogisk utbildning avser alla lärare inom universitetet liksom de doktorander som medverkar i att undervisa inom den grundläggande utbildningen. När nu de förändringar av Högskoleförordningen som genomförts rörande behörighetsreglerna för anställning som adjunkt och lektor aktualiserar frågan om vilka krav på högskoleutbildning som skall ställas, är det väsentligt att detta görs i ett helhetsperspektiv och inte endast med inriktning mot de lärare som i framtiden kommer att anställas vid universitetet.

Därför föreslås styrelsen uttala ett ställningstagande som rör universitetet samlade syn på behovet av högskolepedagogisk utbildning och som innebär att i princip alla lärare skall ha genomgått sådan utbildning i en omfattning motsvarande tio veckor.

När det gäller behörighetskravet för nyanställda lärare bör detta definieras så att det både tillförsäkrar universitetet lärare med god pedagogisk kompetens men samtidigt inte försvårar rekryteringsarbetet. Med den utgångspunkten bör behörighetskravet kunna anses uppfyllt om den sökande kan dokumentera grundläggande högskolepedagogisk utbildning motsvarande minst fem veckor. Samtidigt bör det föreskrivas att den som anställs senast inom två år efter anställningen skall ha genomgått sådan högskolepedagogisk utbildning att den sammantaget omfattar minst tio veckor.

Den som vid anställningstillfället inte kan visa dokumenterad högskolepedagogisk utbildning om minst fem veckors omfattning kan enligt högskoleförordningens regler endast erbjudas en tidsbegränsad anställning om högst två år.

Universitetsstyrelsens beslut bör även reglera omfattningen av den högskolepedagogiska utbildning som skall genomgå av de doktorander som fullgör undervisningsuppgifter inom den grundläggande utbildningen.

Sammantaget kommer dessa beslut att ställa stora krav både på områden och institutioner att skapa förutsättningar för att universitetets ambitioner vad gäller pedagogisk kompetens skall kunna förverkligas. På områdesnivå gäller att avsätta tillräckligt med resurser för att kunna anordna utbildning i tillräcklig omfattning och för institutionerna att i sin personalplanering ge lärare och doktorander tidsmässiga förutsättningar för att kunna delta i utbildningen. En yttersta förutsättning för att universitetet skall kunna uppnå sina ambitioner är emellertid att också universitetets lärare visar ett aktivt engagemang för att skaffa sig en kvalificerad pedagogisk kompetens. Förutom att områden och institutionsledningar ger stöd och stimulans till deltagande i utbildningen bör därför också enskilda lärares engagemang kunna vägas in t ex vid löneförhandlingar och i befordringsärenden.

Den högskolepedagogiska utbildning som framför allt bedrivs inom ramen för det ovan nämnda pilotprojektet utvärderas fortlöpande av utvärderingsenheten vad avser innehåll och genomförande. Tillämpningen av behörighetsreglerna vid anställning liksom det kvantitativa resultatet av utbildningsåtagandena kommer också att fortlöpande följas. Universitetsstyrelsen bör efter ca två år få en redovisning av hur verksamheten fallit ut och då också eventuella förslag till förändringar av detta beslut.

Mot bakgrund härav beslutade universitetsstyrelsen följande:

- Ett mål för Lunds universitet är att alla lärare skall ha genomgått högskolepedagogisk utbildning om minst tio veckor. Ansvaret för att genomföra sådan utbildning, för att stödja och stimulera lärare att genomgå utbildningen och för att resurser för utbildningen avsätts vilar på områdesstyrelser och institutioner.
- Undervisande doktorander skall genomgå högskolepedagogisk utbildning omfattande antingen minst två poäng inom ramen för forskarutbildningen eller två veckor inom ramen för institutionstjänstgöringen.
- Följande tillägg skall göras till anställningsordningen för Lunds universitet: ”För att uppnå behörighet enligt HF 4 kap 7§ punkt 2 att anställas tills vidare som universitetslektor eller universitetsadjunkt skall den sökande ha genomgått grundläggande högskolepedagogisk utbildning omfattande minst fem veckor eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper. Inom en period om två år efter anställningen skall nyanställda universitetslektorer och universitetsadjunkter ha genomgått ytterligare högskolepedagogisk utbildning i form av påbyggnadskurser och specialkurser av en sådan omfattning att den sammanlagda högskolepedagogiska utbildningen totalt omfattar minst tio veckor.”
- Tillämpningen av detta beslut skall följas upp och redovisas för universitetsstyrelsen under hösten 2005.